

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7363, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Dr. Marko Natlačen:

Ob zaključku zasedanja banskega sveta

Ljubljana, 19. februarja.

Nocoj ob zaključku banskega sveta je imel g. ban dr. M. Natlačen naslednji govor:

Za nami je šest dni resnega in intenzivnega dela. V teh dneh smo temeljito pregledali gospodarske, kulturne in socialne razmere na ozemlju naše banovine. Podrobno ste razkrili potrebe svojih okrajev, hibe, zaradi katerih trpi naše gospodarstvo ali naša uprava in ki bi jih bilo odstraniti, da se zboljša uprava ali da se izboljšajo življenjske prilike. Ogromno je število predlogov, ki ste jih v teh dneh sprožili, in dobro se zavedam, da je vroča želja vsakega izmed vas, da bi s tega zasedanja mogel odnesti čim več koristi za svoj okraj — ne zaradi sebe, marveč z željo, da bi bilo njegovo delo čim uspešnejše za skupnost. Toda v teh dneh ste imeli priliko se tudi prepričati, da so sredstva, s katerimi more banovina razpolagati, le skromna, omejena in mnogo preskromna, da bi mogel uvaževati vse vaše predloge, izpolniti vse vaše želje in ugoditi vsem vašim prošnjam. Iz obširnih razprav, ki ste jih te dni sledili, ste mogli spoznati, kako ogromne so potrebe naše banovine, kar tiče bodisi duhovne bodisi materialne kulture, kako naravnost malenkostna so sredstva, ki mi jih daje na razpolago banovinski proračun v primeri s potrebami kmetijsko-pospeševalne službe, prosvete, cest, regulacije voda, zgradbe vodovodov, socialne službe, ljudskega zdravja, pospeševanja obrti itd. Dobro se zavedam, da je med predlogi, ki so bili sproženi, mnogo takih, ki so res dobri, koristni in utemeljeni in ki bi jim bilo v nujnem interesu posameznih krajev ali tudi širše skupnosti čimprej in brez odlaganja ugoditi. Zavedam se, da bo temu ali onemu izmed vas težko pri sre, ko se bo vračal v svoj domači kraj, pa ne bo mogel poročati o uspehih, kakršnih ljudje od banovine več ali manj upravičeno pričakujejo in ki bi si jih tudi vi sami želeli. Od srca rad bi ustregel vsem vašim upravičenim željam, toda na žalost denarna sredstva, ki moram z njimi razpolagati, niso tako obsejna in obilna, kakor je obilna moja volja. V tem pogledu vas prosim, gospodje člani banskega sveta, da ste prepričani, da bom pri izvajanju proračuna postopal z največjo vestnostjo, skrbel bom zlasti, da se pri določevanju delovnega programa izberejo tista dela, ki so najnujnejša in ki bodo prinesla čim več koristi čim širšemu krogu ljudstva, a pri tem bom tudi gledal, da bodo deležni dobrot banovinskega proračuna sorazmerno vsi deli naše banovine.

Čuli ste, gospodje člani banskega sveta, smernice, po katerih se hočem ravnati pri izvajanju proračuna in skladno s temi mojimi smernicami je bilo tudi od vas, gospodje člani banskega sveta, v teh dneh ponovno poudarjeno načelo, da je treba banovinska sredstva uporabiti za potrebe banovine; na drugi strani pa mora za kritje državnih potreb dati na razpolago potrebna sredstva država, a občina mora svoje občinske zadeve financirati iz svojih občinskih sredstev. Ponovno dajem izraza svojemu prepričanju, da je to načelo zdravo in pravilno in vas zato, gospodje člani banskega sveta, prosim, da si to načelo tudi vi usvojite in da me pri izvajanju tega načela s svojim vplivom med ljudstvom tudi podpirate. Drobnejše banovinskih sredstev na drobtinice se mora čim bolj omejiti, da bo naše delo v korist banovine kot celote tem bolj uspešno, tem bolj koristno in tudi tem bolj vidno.

Vsak posamezen kraj naše banovine nam je enako ljub in drag in voditi nas mora zavest, da je vsa banovina naša, a usmeriti moramo svoje delo tako, da bo banovina kot celota čim bolj napredovala, ker bomo s tem najboljše služili tudi posameznim njenim delom. V tem smislu vas prosim, da me z razumevanjem in odobravanjem podpirate v mojem stremeljenju.

Ko zaključujemo IX. zasedanje banskega sveta, ne smem mimo tega, ne da bi ugotovil, da so bile razprave tudi v tem zasedanju v vsakem pogledu na vzorni višini. Ugotavljam predvsem, da ste, gospodje člani banskega sveta, svojo nalogo resno pojmali. Vaši govorili so bili prežeti umevanja in skrb za gospodarske, kulturne in socialne potrebe našega ljudstva. Iz predlogov, ki ste jih tekom razprave sprožili, odseva po eni strani veliko umevanje ljudskih potreb, po drugi strani pa resno stremeljenje za tem, da bi ljudstvu pomagali, kjer mu je pomoč potrebna, da se mu zmanjša beda, da se dvigne njegovo materialno stanje in da bi se povzdignila tudi njegova kultura. Izpolnjujem torej samo svojo dolžnost, da se vam za tako odlično vaše sodelovanje s tega mesta kar najlepše zahvaljujem.

V lanskem zasedanju nas je kakor težka mora mučila skrb zaradi usode našega denarnega združništva in naših denarnih zavodov sploh. Ta zadeva je sedaj, kakor je bilo v teh dneh s tega mesta ponovno poudarjeno, povoljno rešena. To in pa dejstvo, da nam tudi druga znamenja napovedujejo vendarle zboljšanje gospodarskega položaja, nas more napolnjevati z optimizmom. Zato vas prosim, gospodje člani banskega sveta, da se vrnete med ljudstvo z optimizmom v svojih srcih in

„Srednja Evropa pod vodstvom — Nemčije“ Papen napoveduje „velike nemške načrte za Podonavje“

Dunaj, 19. februarja. TG. Nemški veleposlanik na Dunaju baron von Papen (ki je kot katolik nekaj pripadal nemškemu centru; op. ur.) je za slovo od Dunaja zbral okrog sebe častnike ter jim prebral dolgo izjavo o zadnjih dogodkih na Dunaju, v kateri je med drugim dejal:

„Avstrija je dala zgled, kako se negotovosti v Srednji Evropi lahko kar naenkrat odstrani. Kanceler Hitler bo dne 20. februarja izjavil, da prevzame jamstvo za neodvisnost in neokrnjenost avstrijskega ozemlja. Narodni socialisti (hitlerjevci) lahko sedaj v Avstriji odkritosrečno priznajo, da so narodni socialisti in se jim ni treba več skrivati. Nemčija je od Avstrije želela samo to, da smejo hitlerjevci izražati svoje prepričanje prav tako, kakor delajo drugi.

Svetovno javno mnenje so nekateri hoteli prepričati, da obstaja nesoglasje med Nemčijo in Italijo, češ, da je Italija hotela doseči zblizanje z Anglijo. To so bili napačni računi, kajti Hitler je bil nasprotno mnenja, da bo takšno zblizanje koristno tudi za Nemčijo. Tudi Nemčija bo od svoje strani iskala zblizanja z Anglijo. Italija in Nemčija imata iskren namen na vsak način zagotoviti evropski mir. To pa je nemogoče, če med vladarji ni sporazuma in prijateljskih odnosov. Nemčija je že iztegnila roke proti Angliji in ji jih bo držala razprostrte, če Anglija Nemčiji prizna njene naravne pravice do kolonij.“ Papen je dodal, da je „Van Zeelandov načrt sijajno sredstvo za pomirjenje Evrope“.

Ko so ga častniki vprašali, če je res, da je kanceler Schuschnigg tri dni iskal zveze z Mussolinijem, ki se je nekje smučal in da Mussolini sploh ni maral z njim govoriti, naka da je bil Schuschnigg prisiljen sprejeti nemške zahteve, ker se je čutil osamljenega in brez vsake opore, je baron von Papen izjavil, »da je vse to lažnivo, ampak, da je Mussolini za ta sporazum točno vedel, da se je s Hitlerjem o njem v vseh podrobnostih sporazumel že takrat, ko je obiskal Hitlerja v Berlinu, in da torej Schuschnigg ni imel nobenega poverila razgovorjati se z Mussolinijem o stvari, ki je bila popolnoma zrela.“

»Nemčija ne bo zahtevala od Avstrije, da takoj zapusti Zvezo narodov, ali da se priključi protikomunističnemu paktu. Avstrija s simpatijami podpira italijansko-nemška prizadevanja.“

V nadaljnjem razgovoru je baron von Papen izjavil, da ima še velike naloge pred seboj. Govoril je o »velikanskem načrtu, da preselimo sožitje narodov v Podonavju pod vodstvom Nemčije«. Sedanji sporazum med Avstrijo in Nemčijo je prvi korak k temu velikemu cilju. Druge države, predvsem avstro-ogrske nasledstvene države, bodo morale avstrijski zgled slediti. Mirovne pogodbe so gospodarsko skupnost v Podonavju razrušile in ustvarile nasprotstva, ki so bila in so še neprestan vir nevarnosti za mir v Srednji Evropi. Njegov načrt, Srednja Evropa pod nemškim vodstvom, bo temu od pomagal. Kajti Nemčija je od takšnih razmer, ki so se razvile okrog njenih mej, najbolj trpela. Zato hoče Hitler to vprašanje rešiti.“

Von Papen je nato prišel zopet nazaj k avstro-nemškemu sporazumu in dejal, da ne razume, zakaj

„Domovinska fronta“ hitlerjevcem odprta

Priseči morajo, da bodo branili „neodvisnost“ Avstrije
Kdor bi ovrta „pomirjenje“ z Nemčijo, bo izgnan

Dunaj, 19. febr. AA. (Korbiro). Na podlagi dogovora v Berchtesgadnu med avstrijskim zveznim kancelerjem in državnim kancelerjem je sedaj dana avstrijskim nacionalnim socialistom (hitlerjevcem) možnost zakonitega dela, toda v okviru Domovinske fronte in drugih avstrijskih ustanov. To delo se bo moglo razvijati le na podlagi avstrijske ustave, ki izključuje vsako ustanavljanje političnih strank. V zvezi s temi prepovedmi bo nemška država izdala ukrepe, ki naj preprečijo vsako poseganje strankarskih ustanov v notranje avstrijske zadeve. Poročila v listih o nekaterih nadaljnjih ukrepih so le navadne kombinacije in ne odgovarjajo v nobenem oziru dejstvom. Posebno velja poudariti, da bo avstrijska vlada tudi v prihodnje izvajala strogo načela avstrijske valute in svoje gospodarske politike in da ta vprašanja sploh niso prišla v razgovor. V skladu z razčiščenjem odnosov med obema državama je tudi okolnost, da bodo odsej gospodarske stike med Avstrijo in Nemčijo zelo pospeševali.

Vodstvo domovinske fronte poroča, da je sklenilo, da morajo vsi narodni socialisti, ki hočejo vstopiti v domovinsko fronto, položiti prisejo, da bodo branili avstrijsko neodvisnost. Dalje pravi uradno poročilo iz predsedstva domovinske fronte, da se domovinska fronta ne more deliti ali pa cepiti. Vendar bo domovinska fronta dopustila, da se njeni člani lahko bolj zanimajo za nemško idejo ali pa za socialna vprašanja. Najvažnejši pa je tisti sklep, da bodo izključeni vsi tisti Avstrijci, ki bi s svojim delom sabotalni delo za pomirjenje med Avstrijo in Nemčijo. Vse take bodo takoj izgnali iz Avstrije. Domovinska fronta je vedno zastopala načelo, da v njenem okviru ni mogoče dovoliti posebnih sekcij. To načelo je sedaj vnovič potrjeno in velja za vsi prihodnjost. Ker je cepitev fronte na sekcije prepovedana, sledi iz tega logično, da je fronta sama nedeljiva in da se mora zaradi tega vsakdo s svojo častjo in odkritosrečno izreči za nedeljivost avstrijskega programa.

(Korbiro.) Avstrijski zvezni minister za trgovino in promet je imenoval ravnatelja avstrijske zavarovalnice dr. Fischbecka za svetnika trgovinskega ministrstva. Podrejena mu bodo vprašanja trgovinske izmenjave med Avstrijo in Nemčijo.

Tiskovni odsek bo združen z odsekom za nadzorstvo nad dobrimi stiki med avstrijskim in nemškim časopisjem. Izročil bo višjemu uradniku v zveznem kancelarstvu Wolfa.

so nekateri tako razburjeni, če dve državi postane prijateljci, posebno pa še dve državi, ki pripadata istemu narodu in ki sta se v svetovni vojni z ramo ob ramo borili po vseh bojiščih. Prijateljstvo je trajalo med njima vsi poveljni dobo do trenutka, ko je diktatorska oblast hitlerizem proglasila za protizakonito gibanje. Sedaj je boja konec. Avstrijski kanceler je stisnil roko nemškega kancelarja.

Baron Papen je priznal, da je »poglavitna vsebina sporazuma v gospodarskih ugodnostih, ki sta si jih Avstrija in Nemčija druga drugi dovolile. Gospodarske ukrepe Nemčije bodo posnemali ali vsaj podprli v Avstriji. Po gospodarski poti sta oba naroda nastopila pot do popolne narodne strjenosti. Če se bo Avstrija priključila nemški gospodarski štiriletki, je še vprašanje, ki mora biti rešeno.«

Prav tako razumljivo pa je tudi, da »bosta odsej obe državi sodelovali tudi v vojaškem pogledu, kajti državi, ki predstavljata nemški narod, imata skupne obrambne interese.«

V kolikor se njega samega tiče, je dodal Pa-

pen, ima Hitler za njega neko veliko in važno delo, o katerem se pa še ne sme izraziti.

Danes govori Hitler — tudi o ČSR

Hitler bo v svojem jutrišnjem govoru govoril tudi o nemški narodni manjšini na Češkoslovaškem. Posebni dopisnik »Daily Maila« v Berlinu Ward Price poroča, da bo Hitler izjavil, da ostale velenje nimajo pravice vmešavati se v nemška manjšinska vprašanja.

Jutrišnji govor kancelarja Hitlerja ob 13 uri bodo prenašale vse nemške, italijanske, avstrijske, švicarske, skandinavke, francoske in angleške radijske postaje, prav tako pa tudi radijske postaje v Ameriki in del radijskih postaj na Češkoslovaškem.

Praska radijska postaja bo prenašala govor kancelarja Hitlerja, dne 24. t. m. pa Schuschniggov govor.

Stališče zapadnih velesil: Avstrija se ne sme ukiniti

London, 19. februarja. b. Poročilo o večerajšnjih obširnih razgovorih Edena s Corbinom se izpopolnjuje še s tem, da je pariška vlada dala pobudo v avstrijskem vprašanju in da se je popolnoma sporazumela z londonskim kabinetom glede vsebine skupne note, ki je namenavata obe državi izročiti v Berlinu. Angleški kabinet bo na današnji seji proučeval besedilo note. Verjetno je, da bo skupna francosko-angleška nota izročena v ponedeljek v Berlinu in izpolnjena s skupno izjavo francoskega in angleškega poslanika v Berlinu. Zapadne velesile se bodo postavile na stališče, da se avstrijska neodvisnost v nobenem primeru ne sme ukiniti.

Ves dan se je Chamberlain posvetoval s francoskim veleposlanikom v Londonu Corbinom in

telefonsko z zunanjim ministrom Delbosom. Govorili so o dogodkih v Avstriji.

Chamberlain se bo potrudil, da se sporazume z Irsko

Zaradi angleško-irskih pogajanj, ki se bodo pričela v ponedeljek, je prišel snoči v London predsednik Irske de Valera z ostalimi delegati avobodne irske države. V ponedeljek se bodo pričela pogajanja z raznimi ministri. Menijo, da se bodo pogajanja tikala političnih in gospodarskih vprašanj. Politični krogi pričakujejo, da se bo Chamberlain potrudil, da pride do sporazuma in do sklenitve trgovinske pogodbe.

Anglija ne bo samo opazovalec Italijansko-angleška pogajanja oživela

London, 19. febr. AA. Reuter. Predsednik vlade Chamberlain je snoči govoril v Birminghamu in rekel, da je glavno, da rešimo mir in da Anglijo tako oborožimo, da si je ne bo upal nihče napasti. Mi želimo, da bi se sedanja konflikta — eden v Evropi in drugi v Aziji — ne razširila in da se mi vanje ne bi zapletli. Mi pa nismo zadovoljni s samim opazovanjem, ker želimo, da se mir ohrani in je zato naša dolžnost, da ob vsaki priliki podvzamemo potrebne korake, da se odstranijo vzroki nočnih vojn. Mi se dnevno zmeraj bolj oborožujemo in želimo, da bi bili iz dneva v dan močnejši.

Ravno zato, ker smo vsak dan močnejši, se zmeraj bolj zanimamo za zadeve Evrope, in

to za tiste zadeve, v katere se pred leti ne bi emesavali.

Seja angleške vlade proti navadi v soboto popoldne

London, 19. febr. e. Popoldne ob 15. se je začela seja angleške vlade. V vsej javnosti je to zbudilo silno pozornost, ker se je angleška vlada prvič sestala na sejo v soboto popoldne po odstopu Edwarda VIII. dne 3. decembra 1936.

Nepričakovano sklicanje angleškega kabineta za danes popoldne je vzbudilo in tukajšnjih političnih krogih veliko senzacijo, ker se britanski kabineti sestane ob sobotah le v zares izrednih primerih. Snoči so se zopet razširile vesti o velikih nesoglasjih v britanskem kabinetu zaradi angleško-italijanskih pogajanj. Vesti o nesoglasjih so se pojavile največ zaradi tega, ker je bil Chamberlain tisti, ki se hoče pogajati z Italijo potom Grandija. Večerašnji razgovor Chamberlaina in Edena z Grandijem je napravil v italijanskih političnih krogih ugoden vtis. Možno so direktna pogajanja med Chamberlainom in Mussolinijem. V političnih krogih se opaža velika želja za ponovno vzpostavitev dobrih italijansko-britanskih odnosov. Seja vlade ob času, ko to poročamo, še zmeraj traja. Pred predsedstvom vlade čaka ogromna množica ljudi na sklepe vladne seje, ki pa bodo po zadnjih vestih objavljeni šele v ponedeljek. Zelo so opazili, da je množica navdušeno pozdravila zunanega ministra Edena, ko je malo pred 3. uro hitel v predsedstvo vlade. Eden se je takorekoč presenečen malo ustavil, dvignil klobuk in izginil za vratni hiše št. 10 Downing Streeta.

Italijanski veleposlanik Grandi se je večeraj dvakrat sestel s Chamberlainom in Edenom. Prvi sestanek je trajal poldrugo uro, drugi pa eno uro. Angleški poučeni krogi izjavljajo, da se je na tem sestanku govorilo samo o vprašanjih, ki se nanašajo na Anglijo in Italijo, in sicer posebno o priznanju italijanskega cesarstva v Abesiniji. Pogovori o tem se bodo nadaljevali naravnost med obema vladama, in sicer med grofom Ciano in lordom Perthom v Rimu, in sicer se bodo pogajanja začela zopet tam, kjer so se po pismih med Mussolinijem in Chamberlainom ustavila. Vest o sestankih je izzvala povsod silno zanimanje.

Ker pa so nekateri večerniki pisali, da se je govorilo tudi o Avstriji, je grof Grandi takoj odločno zanikal te vesti. Chamberlain je za danes popoldne sklical nujno sejo angleške vlade. Na seji bodo govorili samo o zunanjih politiki. Vladni krogi potrjujejo, da je francoska vlada poslala v London neke predloge zaradi dogodkov v Avstriji.

Seja italijanske vlade

Rim, 19. febr. e. Mussolini je popoldne sklical sejo italijanske vlade, ki je trajala 3 ure. Govorilo se je o odnosih med Italijo in Veliko Britanijo.

Dunajska vremenska napoved. Se najbrž jasno, ponekod sneg, padec temperature.

Zagrebska vremenska napoved. Oblačno s padavinami.

Zemunska vremenska napoved. Večinoma oblačno vreme po vsej državi, v južni polovici nekaj megle. Toplota bo na severu nekoliko padla.

Od nedelje do nedelje

Zunanjepolitični pregled

Z ozirom na Grčijo, o kateri smo zadnjo soboto omenili, da so se tamkaj dogodili nekateri dogodki, ki jih ni mogoče pravilno razlagati, smo dobili od verodostojne in merodajne strani pojasnilo, da je bila diktatorska vlada v Grčiji prisiljena odstraniti nekaj vodilnih politikov in državnikov iz Aten ter jih internirati na otokih (med njimi bivša ministra Mihalakopulosa in Theotokisa), ker so širili letake in brošure, v katerih so vznemirjali javnost ter jo skušali prepričati, da dere Grčija v denarno propast in v zunanjepolitično katastrofo. Bili so tudi v zvezi s prevratniki Polyhronopulosa, nekdanjega šefa atenske policije. Zaradi tega jih je morala vlada na svojo veliko žalost odstraniti z ukrepi, ki jih je storila. Po vsej Grčiji vlada sedaj mir.

Diktatura v Rumuniji se počasi razvija. Vse politične stranke so razpuščene. Časopisje je prepovedano, da bi jih sploh se imenovalo. Vsi državni in občinski nameščenci so dobili strogo prepoved, da se ne smejo udeleževati političnega življenja. Tudi člani strank ne smejo biti kazen za prestopke je takojšen odpust. Vsi župani so bili odstranjeni in so na njihovo mesto imenovani bivši bojevniki in sicer v vsaki občini najstarejši čin, če je zaupanja vreden. Upravno oblast vrši po vsej državi armada. Prepovedanih je 33 listov, a tisti trije listi, ki jih je Gogova vlada zaradi židovske pripadnosti prepovedala, zopet izhajajo. Zunanjepolitično je diktatorska vlada izdala pomirjevalno izjavo, da bo nadaljevala staro politiko zvestobe do vseh prijateljev. Zunanji minister Tatarescu obišče prihodnji teden Belgrad in bo dr. Stojadinoviča spremljal na konferenco Balkanske zveze v Ankari.

Najpomembnejši dogodek v tednu in verjetno tudi eden najbolj pomembnih dogodkov v letu pa se je zgodil na Dunaju. Avstrijski zvezni kancler je imel preteklo soboto nepričakovan sestanek s Hitlerjem v Berchtesgaden na Bavarskem. Pri tej priložnosti je nemški kancler zahteval od avstrijskega, da v Avstriji odpre vrata hitlerjevskim organizacijam, da spusti v vlado hitlerjevske ministre in da odsej notranje- in zunanjepolitično sodeluje z Nemčijo, ki pa je pripravljena, da slovesno izjavi, da bo takšno Avstrijo spoštovala in njeno neodvisnost branila. V ponedeljek in torek so bila resna posvetovanja, ki so razburila vso Evropo. V torek se je izvedelo, da je Avstrija šla na kolena in sprejela Hitlerjeve zahteve. Imenovana je bila nova vlada, v kateri sedijo trije hitlerjevci, med njimi eden na čelu no-

trajnega ministrstva. Vsi hitlerjevci, ki so sedeli po zaporih (2500 po številu), so bili izpuščeni, hitlerjevska organizacija pa je dovoljena po vsej državi. Avstrija sprejme zunanjepolitično nemško črto, torej odneha s približevanjem s Českoslovaško in je tudi pripravljena, da z Nemčijo sodeluje na gospodarskem in vojaškem polju. Torej popola zlom Avstrije pred nemškimi zahtevami. Po inozemstvu je imel dunajski dogodek silen odjek. Nekateri države se sprva sploh niso mogle znanjti. Vsi so pričakovali, da bo Italija vzrojila kakor je l. 1934, toda vsi so se zmotili Italija je bila tiho Francija in Anglija, ki sta še lani zatirjali, da bosta branili Avstrijo, sta bili tudi tiho. Verjetno sta se zanašali na odpor Italije. Ko sta spoznali, da sta se zmotili v svojih računih, ker nista bili o položaju poučeni, je bilo že prepozno. Njihovo časopisje zelo razburjeno piše o novem položaju, a to je tudi vse. Prepozno! Sosede Avstrije, ki so seveda po teh dogodkih tudi vznemirjene, čakajo. Kaj morejo drugega, dokler vevile ne storijo ničesar in tako razvoj dogodkov odobravajo. Evropa stoji pred novim poglavjem. Verjetno je nemški poslanik von Papen imel prav, ko je te dni izjavil, da je bila podreditev Avstrije Nemčiji prvo poglavje k velikemu cilju, ki se mu pravi: preosnova Podonavja pod — nemškim vodstvom! In verjetno je, da imajo prav tudi tisti, ki trdijo, da ta razvoj ni trenuten domislek, ampak da gre za že dolgo v globoki tajnosti, ki je niso mogli prodreti niti francoski niti angleški diplomati, pripravljeni načrt takšne, pod nemškim vodstvom na novo urejene srednje Evrope in da so pri tem soglasni vsi, Nemčija, Italija, Madžarska in tudi — Avstrija. Treba se bo navaditi tudi na to, da bomo verjeli, da je avstrijski zvezni kancler Schuschnigg takšno rešitev želel, čeprav se je je navidezno branil. Kajti v vsem poteku dunajskih dogodkov je zagonekta samo on. Če pa naša trditve resnična, tudi ta zagonekta izgine in slika postaja popolnoma jasna. Kajti zadržanje Italije je dosledno. Njeno težko ni več v srednji Evropi, marveč v — Afriki.

Notranjepolitični pregled

Notranje političen teden ni pokazal nobenih važnejših dogodkov. Vsaj na zunanje. V Ljubljani je končal zasedanje banski svet dravske banovine, ki nam je podal sliko našega položaja. Jutri bodo v Belgradu volili pravoslavne patriarha. Prvič v zgodovini srbskega pravoslavlja se je zgodilo, da je bil patriarhov prestol skoraj pol leta nezaseden. Odlok o volitvi so izdali kraljevi namestniki.

Francova ofenziva na Alfambri

Salamanca, 19. febr. AA. DNB. O večerajšnji zmagi nacionalisti pri Teruelu poročajo posebni dopisniki, da so sedaj vse nacionalistične čete zbrane na vzhodnem obrežju reke Alfambre. Topništvo in letala ščitijo prodiranje pehote. Sovražnik je na taktično važnih mestih postavil pravi zid iz 800 strojnje sovjetskega, francoskega, severnoameriškega in češkoslovaškega izdelka. Dasi je bila rečna obramba zelo obsežna, so izgube nacionalistov razmeroma majhne. Nacionalistična pehota je v razmeroma kratkem času zasedla 20 utrjenih višin. Postojanke, ki so jih do večer zavzeli, so 5 do 8 kilometrov vzhodno od reke Alfambre. Nacionalistične čete so sedaj 2 km pred Corbelanom, ki je približno 10 km severovzhodno od Teruela. Zavzeli so tudi postojanke južno od Gorde. Na rdeči strani se bore izključno samo mednarodni oddelki.

Poročilo nacionalističnega poveljstva pravi: Večraj so naše čete nadaljevale s prodiranjem ob reki Alfambri. Zlomile so sovražni odpor in sijajno zmagale. Zavzele so Vertoso de Campiglio in vr-

hova El Choio in Torano in tudi kote 1283, 1246, 1061, 1047 in 1015. Navdušenje naših čet je bilo veličansko. Sovražne izgube so težke. Samo v enem odseku je padlo nad 1000 milničnikov. Ujeli smo 875 milničnikov in zaplenili ogromno vojnega materiala. Sovražno brigado smo popolnoma zdobili. Posebno delavno je bilo letalstvo.

Na estradamurski fronti je sovražnik trikrat napadel med čettrkom in petkom, in to v odseku Aguijem in Jelamez Bil pa je odbit. V petek smo zavzeli sovražno postojanko Cortijo dela Oza.

Teruel spet v Francovih rokah

St. Jean de Luz, 19. februarja. AA. Republi-kanci so klonili pred silno ofenzivo Francovih čet in so se umaknili iz Teruela na bližnje hribe.

Zračna bitka nad Hankovom v kateri sodeluje 75 letal

Sanghaj, 19. febr. AA. Največja letalska bitka od začetka vojne med Kitajsko in Japonsko se je odigrala nad Hankovom, 30 japonskih letal, ki so večraj letela nad tem mestom, so sestrelila okoli 30 kitajskih letal nad Hankovom in naselbino, oddaljeno od Hankova 20 milj. Uničila so tudi 5 letal, ki pripadajo letališču v Hankovu. Dalje trdijo Japonci, da so sestrelili 14 kitajskih letal v Sung-eungu in 12 letal v Hengčovu. Kitajskih letal je bilo v borbi 45. Večina kitajskih letal je sovjetskega izdelka, in sicer so to letala tipa 15, ki ne dosegajo japonskih letal.

Na ledeni plošči

Pariz, 19. febr. AA. (Havas) Po poročilu iz Moskve se je predvečerašnjim ob Papaninovem taborišču posrečilo pristati pilota Vlasovu, ki ga je spremljal Dorofeev, ne pa pilota Čerevišnu, kakor so sprva poročali. Zamenjava je nastala zaradi slabega vremena, ki je pokvarilo radijske brzojavke z ledolomca Murmana in Tajmira. Pilot Čerevišni je s tovarišem Karabanovim začel s svojim letalom v snežni vihar, in zaradi tega ni mogel najti Papaninovega taborišča, ter se je moral vrniti k ledolomcu Murmanu. Ker je bilo zelo megleno se je moral spustiti na morskovo površino med dvema ledenima gorama. Letalce Vlasov je pri ti priliki dosegel nov uspeh in našel pilota Čerevišna. Najprej je pripeljal lna ledolomce Murman Karabanova, nato se je pa vrnil še po Čerevišna in tudi njega rešil. Po opazovanjih pilota Vlasova je Papaninovo taborišče obdano z ledenim pasom, ki ga bo ledolomec Tajmir mogel doseči.

Vsi raziskovalci rešeni

Moskva, 19. februarja. AA. Havas poroča: Reševanje Papaninjeve ekspedicije se je začelo ob 17.30 in končalo ob 19. Oba ledolomca sta z rešenci odplula v Murmanski. Papanini se nahaja na ledolomcu »Murmanski, Čirkov in Teodorov pa na »Tajmirju«. Vse znanstveni material so prenesli na ledolomilec »Tajmir«.

Moskva, 19. februarja. AA. (Havas) Agencija Tass poroča, da je reševalna ekspedicija rešila prav vse raziskovalce, to je Papaninija, Čirkova in Teodorova z vsem spremstvom. Ledolomilec »Murmanski« in »Tajmir« sta v redu odplula v Murmanski.

Komunisti v Bolgarii

Sofija, 19. febr. e. Policija in orožništvo sta odkrila tajno komunistično organizacijo v Sopotu, kjer je središče bolgarske vojne industrije. Zaprti so dosedaj 22 oseb. Med zaprtimi je tudi voditelj bolgarskih komunistov Belizarov.

Novi ljubljanski mesni svetniki

Belgrad, 19. februarja. m. Na podlagi § 1. zakona z dne 22. novembra 1929. o spremembi zakona z dne 6. januarja 1929. in o spremembah zakona o občinah in oblastnih samoupravah je notranji minister dr. Korošec v zvezi s § 147. zakona o mestnih občinah podpisal odlok, s katerim so razrešeni položaja občinskih svetovalcev mestne občine Ljubljana naslednji dosednji občinski svetovalci:

A. Geržinič, ravnatelj TPD v Ljubljani; Rado Hribar, industrijec v Ljubljani; Peter Klinar, ravnatelj Hipotekarne banke jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani; Milan Korun, odvetnik v Ljubljani; dr. Rado Kušej, vseučiliški profesor v Ljubljani; Avgust Martinčič, ključavničar v Ljubljani; Izidor Florjančič, posestnik v Dravljah; Josip Pražen, trgovec in posestnik v Mostah; Karel Soss, trgovec v Ljubljani; Anton Koritnik, hotelir v Ljubljani; Ivan Sever, trgovec v Ljubljani.

Na njihova mesta so postavljeni za občinske svetnike: Jožef Jerin, posestnik v Dravljah; dr. Adolf Golja, generalni tajnik zveze industrijecev v Ljubljani; univ. prof. inž. Gostiša v Ljubljani; Karel Kavka, tesarski mojster v Ljubljani; inž. Feliks Lobe, vseučiliški profesor v Ljubljani; Zvonko Lukič, trgovec v Ljubljani; dr. Valentin Meršol, primarij v Ljubljani; Josip Penko, predsednik organizacije poštne uslužbenec v Ljubljani; Franc Požar, pek. mojster v Ljubljani; dr. Henrik Steska, sodnik upravnega sodišča v p. v Ljubljani; Josip Vondčina, šef borze dela v Ljubljani.

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 19. febr. m. Proračunska razprava v Narodni skupščini se razvija nemoteno dalje. Opozicija pošilja svoje najboljše moči na govorniški oder, ki se trudijo, da prepričajo poslance JRZ, da je bilo v naši državi dobro samo teden, ko je bila JNS na oblasti. Od slovenskih JNS-arjev so doslej govorili: Zupančič, dr. Fuchs, Vinko Gornjak, Mravlje in Pleskovič. Prva dva sta v svojih izjavah več ali manj bila stvarna. Zupančič se je zavzemal za enakopravnost slovenskega jezika, dr. Fuchs pa se je bavil pretežno z uradniškim problemom. Mravlje in Pleskovič pa sta bila zvesta tradiciji slovenskega »naprednjstva« in »razumnštva«. Mravlje se je tudi letos izkazoval za najčistejšega nacionalista, malo pa ga je grenila izjava poslanca dr. Klara, ki ga je spomnil na dobo, ko je Mravlje kot velik »nacionalist« kandidiral na komunistični listi. Govori srbskih poslancev slovenskih JNS-arjev in njihove denunciacije niso navdušile. Tudi danes so zapuščali dvorano med govorom poslanca Pleskoviča z besedami: »Opet slovenačka posla.«

Na snočnji seji je govoril zadnji poslanec JRZ Marko Ružičič. Pojasnjeval je, da je kot pravoslavni duhovnik glasoval za konkordat v Narodni skupščini. Zaradi tega mu je bil odvzet duhovniški čin in župnika. Proti njemu je nastopil šabaški škof dr. Simeon.

Današnja skupščinska seja se je pričela ob 9. Sporočeno je bilo, da je finančni minister stavil skupščini v pretres predlog glede spremembe in dopolnila v računskem delu proračuna. O tem

Nova simpatija „Slov. naroda“

Kadar starina »Slovenski narod« meni, da ne more ali ne sme kaj povedati naravnost, pa citira njemu simpatična mnenja in nazore iz drugih listov, jugoslovanskih seveda. Ob svoji sedemdesetletnici se je ogrel za vlado, kakor jo imajo sedaj na Romunskem, ker je tako zelo podobna bivši jugoslovanski pofarski diktaturi. Ker pa si ne upa tega zapisati na svojo odgovornost, se je zatekel k belgrajskemu »Balkanu«, ki je približno tako zmešan kakor »Narod« ter navaja iz njega sledeče politično mnenje: »Z ozirom na današnje razsulo političnega življenja v Jugoslaviji bi bil z državnega stališča morda najboljši kak fašistični režim, ki bi izvedel razvrstitev vseh nacionalnih sil. Jugoslavija je država, ali še ni nacija. Napraviti iz nje eno nacijo, to je naš problem. Za oživotvorenje te naloge je potrebna močna organizacija in

Razlogi dr. Doboviška po njegovem pismu

— Zagreb, 19. II. m. Jutrišnja številka »Hrvat« skega dnevnika po naslovu »Zakaj je Dobovišek šel v skupščino« objavlja vsebino pisma, ki ga je dr. Dobovišek dne 5. februarja t. l. poslal iz Celja dr. Mačku v Zagreb. V pismu se dr. Dobovišek dr. Mačku pritožuje nad izredno slabim gospodarskim stanjem. Med drugim pravi, da davčni upravi v Celju dolguje 25.000 din in da mu je davčna uprava zaplenila že tudi pisarno. Nadalje dolguje Mestni hranilnici celjski 130.000 din. Ta posojilnica zahteva od njega istotako povračilo dolga ter mu grozi s tožbo. Dalje obvešča dr. Dobovišek dr. Mačka, da akcija pri Prvi hrvatski študentski, ki jo je zanj vodil znani dr. Reberski, ni uspela. »Gospodarska sloga« v Zagrebu pa ga je istotako zaradi posojila 10.000 din izročila odvetniku dr. Franiču. Iz vseh teh razlogov dr. Dobovišek dr. Mačku pravi, da mu ne ostane nič drugega, kakor da gre v parlament in da tam verificirati svoj mandat. V pismu pa dr. Dobovišek tudi izjavlja, da bo dr. Mačku ostal še nadalje zvest, ter ga prosi, naj uvidi njegov težaven položaj in ga ne obsoja. Nazadnje ga naproša, naj tudi naroči svojim ljudem, da ga v časopisih bivše HSS, to je v »Hrvatskem dnevniku« in »Seljačkem domcu«, ne bi zaradi tega preveč napadali. Glede Doboviškove izjave, ki jo je dal belgrajskim časnikarjem, v kateri je dejal, da se je z dr. Mačkom politično razšel, pa pravi »Hrv. dnevnik«, da bi bilo najbolje, če bi dr. Dobovišek o vsem molčal.

predlogu bo razpravljaj finančni odbor. Isto tako je bilo sporočeno, da je verificacijski odbor pregledal poslanska pooblastila poslancev dr. Doboviška. Mandat poslanca Doboviška je Narodna skupščina soglasno sprejela. Dobovišek je potem pred predsednikom položil običajno prisego. Za tem je bilo sporočeno, da notranji minister obvešča skupščino, da bo na več poslanskih interpelacij odgovoril, ko bo dobil potrebne podatke. Predsednik je nato odgovoril še na kratko vprašanje, ki sta ga postavila Ješa Protić in Voja Lazič. Dalje je govorilo več poslancev in sicer Zarija Ačimovič (JRZ), Milan Petković (Neodvisni klub), Djuro Nikšić (JRZ), Rista Grdžić (JNS), zadnji dr. Gabor Santo, kot predsednik madžarske narodne manjšine. Ob 2 je bila seja zaključena. Prihodnja bo v nedeljo ob 4 popoldne.

Novi člani kluba poslancev JRZ

Belgrad, 18. febr. AA. Nocoj je bila ob 7. do 8. v narodni skupščini seja ožjega klubskega odbora narodnih poslancev JRZ, ki ji je predsedoval predsednik kluba minister za socialno politiko in narodno zdravje Cvetković. Navzoč je bil tudi predsednik vlade in zunanji minister dr. M. Stojadinović. Na seji so razpravljali o tekočih vprašanjih. Ožji klubski odbor je sprejel v klub JRZ poslance Miloša Vidakovića, Ivana Strovca, Nikolo Kabalina, proto Jovana Arandjelovića, Jovana Georgijevića, proto Dušana Popovića in proto Milivoja Stepanova.

Voitve pravoslavne patriarha

Belgrad, 19. febr. m. Arhijerejski sabor svete pravoslavne Cerkve bo imel jutri sejo. Na njej bo iz svoje srede izbral šest kandidatov ter bo imena sporočil volivnemu saboru, ki se sestane v ponedeljek dopoldne. Volivni sabor bo od teh šestih kandidatov odbral tri in njihova imena poslal pravoslavnemu ministru. Od teh treh kandidatov, ki bodo prišli na glasovanje, bo izvoljen eden za patriarha srbske pravoslavne Cerkve.

Nesreča v zaječarskem rudniku

Zaječar, 19. febr. m. V rudniku Srpski Balkan, ki pripada znanemu belgrajskemu podjetju Djordji Genčević, se je snoči v prvem rovu utrgala plast zemlje in zasula tri rudarje. Dva sta težkim poškodbam že podlegla, eden pa se bori s smrtjo.

Osebnost vesi

Belgrad, 19. februarja. m. Za vršilca dolžnosti šefa gozdne uprave v Dol Lendavi je postavljen inž. Anton Setinec. V VI. skup. sta napredovala Josip Pitan v Puncovcih in Josipina Vodišek v Smartnem pri Ljubljani.

Belgrajske vesti

Belgrad, 19. febr. m. V Belgradu se mudi predsednik društva za ceste ravnatelj dr. Vrhune. Sprejela sta ga notranji minister dr. Korošec in minister dr. Krek. Pri obeh je posredoval v zadevi cestnega sklada.

Belgrad, 19. febr. m. Finančni odbor belgrajske občine je dalj časa pretresal mestni proračun. Svoje delo je danes končal. Proračun mesta Belgrada znaša 336 milijonov din.

Sport

Praga, 18. febr. AA. ČTK: Danes so bile naslednje tekme za svetovno prvenstvo v hokeju na ledu: Anglija: Poljska 7:1 (3:1, 4:0, 0:0). Kanada: Madžarska 1:1 (1:1, 0:0, 0:0). V finale je poleg Anglije. Kanade in Nemčije prišla tudi CSR, ki je snoči v podaljku igre premagala Švico 3:2. Na to tekmo je prišel tudi predsednik republike dr. Beneš s soprogo in mnogo odličnikov. Gledalcev nad 10.000.

Lovska razstava v Belgradu

Koliko divjačine pobijemo na leto v državi

Belgrad, 19. febr. AA. Dames ob 11 dopoldne so odprli v V. paviljonu belgrajskega veleposlanskega prvo državno lovsko razstavo. Otvorili so prisojstvalci odposlanec Nj. Vel. kralja in Nj. Vis. kneza namestnika, topniški polkovnik Cesarić, predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović z gospo, minister za gozdo in rudnike Kujundžić, trgovinski minister dr. Milan Vrlančić, člani diplomatskega zbora, poveljniki Belgrada armadni general Peter Kostić, in drugi odličniki. Razstavo je otvoril predsednik osrednje zveze lovskih društev kraljevine Jugoslavije Vasa Jovanović. Nato je govoril minister za gozdo in rudnike Bogoljub Kujundžić, ki je med drugim dejal: »Po statističnih podatkih zadnjih let ubijemo v naši državi na leto okoli 300 do 500 jelenov, 20 do 40 loputarjev, 600 do 800 divjih kozlov, 4000 do 5000 srn, 1 do 3 kozoroge, 600 do 700 divjih preševcev, 450.000 do 500.000 zajcev, 10 do 20 medvedov, 3000 do 4000 jazbecov, 400 do 500 vider, 3005 do 4000 kun, 3000 do 4000 dehorjev, 600 do 700 volkov, 15.000 do 20.000 lisic, 2 do 8 risov in 500 do 700 divjih mačk. Od pernatih divjačin pa ubijemo na leto 400 do 600 divjih petelinov, 600 do 150 ruševcev, 9000 do 10.000 gozdnih jerebic, 20.000 do 30.000 kamenjark, 20.000 do 40.000 fazanov, 50.000 do 60.000 poljskih jerebic, 30.000 do 40.000 prepele, 20.000 do 30.000 divjih golobov, 20.000 do 25.000 klunčev, 80.000 do 100.000 divjih rac in

25.000 do 30.000 divjih gos. Letni dohodek od ubite divjačine znaša do 55 milijonov din. Dohodek države pri lovskih listih, pristojbinah, carini na uvoz orožja in pri monopolu za smodnik znaša skoraj 25 milijonov din. Zakupnine treh banovin, kjer vlada zakupni sistem, vržejo nadaljnjih 6 milijonov din. Če upoštevamo vse potrebščine za lov, lovišče, vzdrževanje lovišč in lovsko čuvajno osebje, znaša celotni znesek, ki pride od lova v obliki, okoli 280 milijonov dinarjev. V tem znesku je všteti tudi izvoz ubite in zadnja leta tudi povečani izvoz žive divjačine za plemo.

Od 51 razstavljenih jelenjih rogov je dobilo prvo nagrado 22, drugo 9, tretjo 14; od nagrajenih jelenjih rogov je bilo 5 parov razstavljenih v častni dvorani. — Od razstavljenih 94 parov rogov erinjakov so dobili prvo nagrado 3, drugo 3 in tretjo nagrado 3. — Od razstavljenih 75 parov rogov divjih kozlov je dobilo prvo nagrado 5, drugo 13 in tretjo 48. — Od razstavljenih 9 parov čekanov divjih prašičev sta dobila prvo nagrado 2, razstavljenja v častni dvorani, in drugo nagrado 3. — Od razstavljenih 5 medvedjih kož sta dobili prvo nagrado 2 in drugo nagrado 2.

Razstavljeni smo 1 par kozorogovih rogov, in ta je dobil prvo nagrado.

Najboljši nagrajeni jelenji rogovi so dobili za nagrado zlat jelenski pokal.